

Ministerieel besluit houdende de organisatie van een oproep voor het indienen van voorstellen voor energieconsulentenprojecten

DE VLAAMSE MINISTER VAN FINANCIËN, BEGROTING EN ENERGIE

Gelet op het Energiedecreet van 8 mei 2009, artikel 8.4.1 en 8.7.1;

Gelet op het besluit van de Vlaamse Regering van 25 juli 2014 tot bepaling van de bevoegdheden van de leden van de Vlaamse Regering, laatst gewijzigd bij besluit van de Vlaamse Regering van 20 april 2018;

Gelet op het Energiebesluit van 19 november 2010, artikel 7.2.14 tot en met 7.2.20;

BESLUIT:

Artikel 1. De oproep tot het indienen van voorstellen voor energieconsulentenprojecten voor de doelgroep van kwetsbare huishoudens.

Art. 2. Dit besluit treedt in werking op de dag van de bekendmaking ervan in het Belgisch Staatsblad.

Brussel,

De Vlaamse minister van Financiën, Begroting en Energie,

Bart TOMMELEIN

**Oproep tot het indienen van voorstellen voor
energieconsulentenprojecten energiearmoede voor de periode 2019 - 2021**

Op initiatief van de Vlaamse minister bevoegd voor het energiebeleid, Bart Tommelein, en ter uitvoering van artikel 7.2.16 van het Energiebesluit van 19 november 2010 bevat deze bijlage een oproep tot het indienen van projectsubsidieaanvragen voor het uitvoeren van een energieconsulentenproject.

Op basis van deze oproep worden voorstellen ingewacht die uitvoering geven aan een aantal generieke beleidsdoelstellingen op het vlak van energiebesparing maar tegelijkertijd bijdragen tot de realisatie van een aantal specifieke doelstellingen voor de doelgroep kwetsbare huishouden.

Algemeen kader

Op 17 juli 2015 keurde de Vlaamse Regering een conceptnota over het Renovatiepact goed. Daarmee werden de Vlaamse minister, bevoegd voor het energiebeleid, de Vlaamse minister, bevoegd voor het woonbeleid, en de Vlaamse minister, bevoegd voor het leefmilieu, het waterbeleid en de ruimtelijke ordening, gelast het proces voor de verdere concretisering van het Renovatiepact op te starten. Vanaf het najaar van 2015 gaven ruim 30 stakeholders samen met het Vlaams Energieagentschap verder invulling aan een tiental werven die cruciale elementen vormen voor het uitwerken van een langetermijnstrategie voor woningrenovatie. In het kader van het Renovatiepact wordt een algemene langetermijndoelstelling naar voor geschoven waarbij iedere woning tegen 2050 even energiezuinig zou moeten zijn als een nieuwbouwwoning van 2015 (prestaties op individuele schildelen, E60 of EPC-kengetal van 100). Energiebesparende investeringen die vanaf nu worden uitgevoerd, moeten zoveel mogelijk passen binnen de langetermijndoelstelling. De voorwaarden voor al de bestaande energiepremies voor de buitenschil van woningen zijn al afgestemd op het behalen van die langetermijndoelstelling.

Op 4 maart 2016 hechtte de Vlaamse Regering haar goedkeuring aan het Energiearmoedeprogramma. Naast de optimalisatie van de bestaande beschermingsmaatregelen tegen afsluiting, hecht dit programma van 34 acties, dat onderdeel uitmaakt van het Renovatiepact, veel belang aan het vermijden van energiearmoede aan de bron door het energieverbruik in de woningen structureel te verlagen. De belangrijkste doelgroepgerichte acties die op het moment hiervoor worden ingezet, zijn de gratis huishoudelijke energiescans, de verhoogde premies voor beschermde afnemers, de sociale isolatieprojecten voor private huurwoningen en de energielening, die voor een afgebakende prioritaire doelgroep renteloos is en via de Energiehuizen wordt aangeboden. Vanaf 2019 zullen deze Energiehuizen naast het verstrekken van energieleningen een ruimere dienstverlening aanbieden. Een belangrijk deel daarvan zal zich richten op kwetsbare doelgroepen, onder meer in de vorm van begeleiding bij energieproblemen, overstap naar een voordeligere leverancier of bij het realiseren van energiebesparende werken in de woning.

Voor de kwetsbare huishoudens met specifieke begeleidingsnoden op het vlak van renovatie wordt hierna nader omschreven voor welke behoeften ondersteuning door een energieconsulentenproject wenselijk is.

In de gezinswoningen en in collectieve woongebouwen zijn de reductiepotentiëlen voor het energieverbruik zeer groot. Het Vlaamse woningpark is gemiddeld gezien oud en slecht geïsoleerd.

Een sterke verhoging van de renovatie-investeringen is noodzakelijk om de ambitieuze doelstellingen van het Renovatiepact en de langetermijndoelstelling te behalen. De focus ligt niet langer op individuele investeringen, maar op een volledig investeringspakket, eventueel te spreiden in de tijd, aansluitend bij de langetermijndoelstelling. De woningeigenaars moeten worden gemotiveerd een masterplan voor de renovatie van hun woning te laten opmaken. Voor gezinnen die het financieel niet breed hebben is het op eigen kracht investeren in woningrenovatie onhaalbaar. Onderzoek van het Vlaams Energieagentschap (VEA) leert dat vooral financiële redenen en de beschouwing van energetische renovatie als minder prioritaire behoefte, de Vlamingen ervan weerhouden om in energierenovatie te investeren. Gezinnen met een lagere socio-economische status wonen over het algemeen in de minst energiezuinige woningen en hebben, globaal gesproken, de laagste bereidheid of mogelijkheden om investeringen in woningrenovatie te doen. Ook het segment huurwoningen (zowat 600.000) en collectieve woongebouwen kenmerkt zich door een merklijk lagere renovatiegraad en zwakkere energetische prestaties.

Hoewel de communicatieacties die door het VEA ondernomen worden (brochures, website, ...) gericht zijn op de hele Vlaamse bevolking, blijkt dat de doelgroep van kansarmen toch minder goed bereikt en/of overtuigd wordt tot het uitvoeren van energiebesparende investeringen. Communicatie en sensibilisering via specifieke kanalen gericht op kansarme kwetsbare gezinnen, met op de doelgroep aangepast materiaal en goede financieel-organisatorische ondersteuning, kunnen bijdragen tot een betere informatieoverdracht en het stimuleren van energiebesparende investeringen.

Om de financiële drempel te verlagen, bestaan er verschillende financiële ondersteuningsmaatregelen. Het gegeven dat die soms onderling cumuleerbaar zijn (bv. energieprijmies en renovatiepremie) maakt hen enerzijds substantieel en aantrekkelijk, maar vergt anderzijds heel wat administratieve inspanningen en vaardigheden om er gebruik van te maken. Vooral gezinnen met een lagere socio-economische status hebben baat bij neutraal en correct advies op maat over de ondersteuningsmaatregelen waarop ze beroep kunnen doen. Beschermde afnemers die investeren in energiebesparende werken, hebben recht op 50% verhoging van de premiebedragen. Voor dakisolatie en hoogrendementsglas zijn deze bonussen vanaf 2017 extra verhoogd. Exclusief voor beschermde afnemers is er een premie voor een condensatieketel van 1.800 euro. Op de private huurmarkt worden eigenaars die verhuren aan bepaalde kwetsbare groepen via de sociale isolatieprojecten (dakisolatie, spouwmuurisolatie en hoogrendementsbeglazing) overtuigd om te investeren in een betere energieprestatie door de combinatie van hoge tussenkomsten en integrale begeleiding. Ook de collectieve aanpak zoals die sinds 2017 wordt toegepast met de methodiek van de Burenpremie heeft potentieel om bijvoorbeeld op wijkniveau in woningen van minder kansrijke gezinnen de investering in energiebesparende werken mogelijk te maken. Daarnaast kan ook op andere energiebesparende investeringen worden ingezet, zoals bijvoorbeeld het promoten van de warmtepompboiler indien dit technisch haalbaar is.

De doelgroep van de huishoudens wordt door het VEA al op verschillende manieren benaderd. Uit onderzoek blijkt evenwel dat een grote groep van de huishoudens nog niet voldoende op de hoogte is van de prioritaire energiebesparende investeringen, de ondersteuningsmaatregelen, de beschikbare technische informatie en de regelgeving. Er is langs andere kanalen dan via overheidsinformatie zeker nog behoefte aan bijkomende acties gericht op een diepgaander bereik en activering van de huishoudens met bijzondere aandacht voor de gezinnen met een lagere socio-economische status.

De Vlaamse overheid wenst niet-commerciële organisaties te ondersteunen die vertrouwd zijn met de doelgroep van kwetsbare gezinnen en in staat zijn de doelgroep te motiveren om gedrag te wijzigen en te begeleiden bij energiebesparende investeringen. Sensibiliseringsacties op zich volstaan hiervoor niet. Er is nood aan begeleiding en concrete acties die ertoe leiden dat de kwetsbare huishoudens of de eigenaars die een woning aan hen verhuren effectief energiebesparende werken uitvoeren. Op basis van deze oproep kunnen kandidaat-promotoren een voorstel indienen dat hen toelaat een energieconsulentenproject op te zetten ten bate van de doelgroep van kwetsbare huishoudens en gezinnen die kampen met energiearmoede.

Algemene voorwaarden

Enkel niet-commerciële instellingen kunnen als promotor een subsidieaanvraag indienen. Ook samenwerkingsverbanden van verschillende niet-commerciële instellingen komen in aanmerking voor steun. De promotor dient het projectvoorstel in, coördineert het project en draagt er de eindverantwoordelijkheid voor.

De steun voor een energieconsulentenproject wordt toegekend in de vorm van een subsidie voor personeels-, werkings- en investeringskosten die direct en uitsluitend verbonden zijn aan het project.

Voor de bepaling van het subsidiebedrag geldt het volgende:

- Personeelskosten kunnen worden aanvaard voor maximaal 1 VTE op jaarbasis;
- Aanvaarde personeelskosten worden voor 100% gesubsidieerd;
- Voor werkings- en investeringskosten wordt een forfait van maximaal 15% van de subsidie voor de aanvaarde personeelskosten toegekend;
- De totale subsidie bedraagt per project maximaal 250.000 euro;
- Een energieconsulentenproject heeft een duur van maximaal drie jaar.

De te bereiken doelgroepen

In het kader van deze oproep worden voorstellen ingewacht voor energieconsulentenprojecten voor de doelgroep van de kwetsbare huishoudens die kampen met energiearmoede en een gerichte trajectmatige aanpak en specifieke (financiële) ondersteuning nodig hebben om te investeren in het energiezuiniger maken van hun woning.

Budgettaire enveloppe

De globale subsidie-enveloppe voor deze oproep bedraagt 1.000.000 euro voor een werkingsperiode van drie jaar (2019 - 2021). Hiervan wordt 80% van het totaal te besteden subsidiebedrag uitbetaald bij de toekenning van de energieconsulentenprojecten. Op basis van de evaluatie van de semestriële rapporteringen, zal het saldo van 20% worden uitbetaald in 2020.

Beleidsaccenten

De oproep is gericht op het indienen van projectvoorstellen die bijdragen tot het bereiken van volgende prioritaire beleidsdoelstellingen:

A. Generieke doelstellingen

- Het realiseren van een samenhangend geheel van activiteiten voor de vermelde doelgroep dat gericht is op de bevordering van rationeel energiegebruik en -beheer via het voeren van campagnes en acties of informatieverzameling en -verstrekking of de organisatie van vorming inzake rationeel energiegebruik;
- Het bijdragen tot de realisatie van de langetermijndoelstellingen op het vlak van woningrenovatie en vermindering van het energieverbruik. Hierbij wordt de nadruk gelegd op hernieuwbare energie en energiebesparende maatregelen, waarbij in het bijzonder wordt gedacht aan een maximale inzet op warmtepompboilers, zonneboilers en isolatie;
- Maximale samenwerking met de energiehuizen.

B. Doelgroepgerichte doelstellingen

- Bijdragen tot de realisatie van de doelstellingen van het Energiearmoedeprogramma dat de Vlaamse Regering goedkeurde op 4 maart 2016 en onderdeel vormt van het Renovatiepact. De nadruk moet daarbij liggen op trajecten die zoveel als mogelijk leiden tot effectieve ingrepen die de energetische prestatie van de woning structureel verbeteren.
- Informeren over de energiepremies met bijzondere aandacht voor de specifieke premies en leningen voor de kwetsbare gezinnen.
- Het maximaal en trajectmatig toepassen van de bestaande doelgroepgerichte maatregelen vermeld onder de titel "Algemeen kader", al dan niet aangevuld met in het kader van het project ontwikkelde/geboden bijkomende ondersteuning. Bij deze acties worden de doelgroepgerichte instrumenten maximaal gevaloriseerd:
 - o de energiescans;
 - o de sociale isolatieprojecten voor de private huursector;
 - o de verhoogde premies voor beschermde afnemers;
 - o de Vlaamse energielening.
- Informeren over de langetermijndoelstelling 2050 van het Renovatiepact en de maatregelen en initiatieven die in kader werden uitgewerkt om iedere woning – ook die van kwetsbare gezinnen – tegen 2050 even zuinig te maken als een nieuwbouw van 2015. De algemene communicatieterm die daarbij gehanteerd wordt is BENOveren = beter renoveren (zie brochure op www.energiesparen.be/ikbenoveer).

De energieconsulenten zullen zich dus voornamelijk concentreren op informatieverlening, motivatie en begeleiden van huishoudens om mee uitvoering te geven aan het Energiearmoedeprogramma van de Vlaamse overheid en om de ambitieuze doelstellingen van het Renovatiepact (BENOveren) en de instrumenten die hiervoor ontwikkeld worden te communiceren. Zij zullen de bestaande subsidie- en steunmaatregelen bestuderen, technische informatie inwinnen en hun kennis uitdragen naar de huishoudens. Bovendien zetten de energieconsulenten concrete acties op die de doelgroep rechtstreeks aanzetten en ondersteunen om te investeren in energiebesparing.

De activiteiten waarvoor door de promotor minimaal resultaatsverbintenissen moeten worden voorgesteld

De promotor zal in zijn subsidieaanvraag in termen van resultaatsverbintenissen moeten aangeven hoe het project zal bijdragen tot het behalen van de vermelde beleidsdoelstellingen.

Minimaal voor volgende generieke activiteiten wordt verwacht dat concrete resultaatsverbintenissen worden voorgesteld:

- Verspreiding van up-to-date informatie via artikels in publicaties en media met een ruim lezerspubliek bij de doelgroep.
- Vormingsprogramma's die het realiseren van energiebesparing faciliteren.
- Organiseren van telefonische en/of e-mailhelpdesk voor de doelgroep.
- Het maximaal valoriseren van bestaande doelgroepgerichte instrumenten (zie luik Beleidsaccenten);
- Concrete acties die onder begeleiding leiden tot de uitvoering van energiebesparende investeringen, in het bijzonder in de woningen van kwetsbare gezinnen.

De minimale rapporteringsvereisten

De promotor rapporteert per semester schriftelijk over de realisatie van de vastgelegde resultaatsverbintenissen.

Het VEA zal voor het energieconsulentenproject een begeleidingscomité samenstellen. De promotor zal op vraag van het begeleidingscomité schriftelijke toelichting verschaffen over de voortgang van het energieconsulentenproject. Indien uit de schriftelijke evaluaties blijkt dat aan de vooropgestelde resultaatsverbintenissen niet kan worden voldaan, wordt de vergoeding teruggevorderd.

Nadat de werkingsperiode van het energieconsulentenproject is afgesloten, wordt een eindverslag ingediend, met inbegrip van het financieel verslag.

Indiening van een subsidieaanvraag – uiterste indieningsdatum

Een promotor kan een aanvraag indienen door gebruik te maken van het specifieke aanvraagformulier voor deze oproep. Het gebruik van dit aanvraagformulier is verplicht. Het aanvraagformulier en de bijlage “projectbegroting” zijn beschikbaar op de website van het VEA www.energiesparen.be/energieconsulenten.

De ondertekende papieren versie van het ingevulde aanvraagformulier en bijlage “projectbegroting” moeten uiterlijk op vrijdag 26 oktober 2018 in het bezit zijn van het VEA.

De promotor bezorgt het ondertekende aanvraagformulier en de vereiste bijlage “projectbegroting” aan:

Vlaams Energieagentschap
Koning Albert II-laan 20 bus 17
1000 Brussel

De promotor bezorgt het VEA ook een elektronische versie via energieconsulentenprojecten@vea.be.

Na de uiterste datum van indiening kunnen geen aanvragen meer worden ingediend in het kader van deze oproep. Er zijn dan ook geen wijzigingen meer mogelijk in de ingediende projectvoorstellen tenzij in het geval een aanvraag onontvankelijk blijkt en het Vlaams Energieagentschap de promotor alsnog de mogelijkheid biedt de subsidieaanvraag te vervolledigen (cf. infra ‘beoordelingsprocedure en wijze van jurering’).

Beoordelingsprocedure en wijze van jurering

Het VEA beoordeelt na ontvangst van de subsidieaanvraag de ontvankelijkheid.

Elke aanvraag moet na ontvangst door het VEA voldoen aan de in het besluit opgenomen ontvankelijkheidscriteria.

De toetsing op het gebied van ontvankelijkheid houdt geen appreciatie in. Het betreft enkel een controle op de naleving van de deelnemingsvoorwaarden.

Binnen een week na ontvangst deelt het VEA de promotor schriftelijk mee of het aanvraagdossier al dan niet ontvankelijk is. In het geval een aanvraagdossier onontvankelijk is, vermeldt de schriftelijke kennisgeving de motivering en de mogelijkheid om alsnog binnen een termijn van tien dagen vanaf de datum van de kennisgeving de aanvraag te vervolledigen.

Vervolgens gaat het VEA na of de ontvankelijke aanvragen voldoen aan de beoordelingscriteria (cf. infra ‘de beoordelingscriteria en de weging ervan’).

De aanvragen worden beoordeeld door een jury die wordt samengesteld binnen het Vlaams Energieagentschap.

Per aanvraagdossier bepaalt de jury per beoordelingscriterium een score.

De optelsom van de scores per beoordelingscriterium levert per aanvraag een eindscore op 100 punten op. Op basis van deze eindscores wordt door het VEA een rangschikking opgemaakt met per aanvraag een gemotiveerd advies.

Tot de budgettaire enveloppe die in het kader van de oproep is vastgelegd, opgebruikt is, sluit de minister met de best gerangschikte promotoren van wie de aanvraag minstens de minimumscore behaalde, een subsidieovereenkomst.

De minister bezorgt een gemotiveerde schriftelijke beslissing aan de promotoren die vanwege de rangschikking of de score van hun aanvraag niet in aanmerking komen voor een subsidie.

De beoordelingscriteria en de weging ervan

De volgende criteria worden bij de beoordeling van de subsidieaanvraag gehanteerd:

Beoordelingscriterium	Wegingscoëfficiënt
1° inspelen op beleidsaccenten	0.40
2° deskundigheid en opgedane kennis	0.15
3° bereik en activatie doelgroep	0.30
4° gevraagd subsidiebedrag	0.15

Duiding bij de beoordelingscriteria

1° de mate waarin het project inspeelt op de beleidsaccenten in de oproep (0 tot 40 punten)

In hoeverre is het voorstel inhoudelijk en methodologisch uitgewerkt in een plan van aanpak?
Is er een duidelijke en concrete planning van de activiteiten en te behalen mijlpalen over de hele projecttermijn?

In welke mate zijn de vooropgestelde resultaatsverbintenissen voor de geplande activiteiten duidelijk gekwantificeerd?

Zijn de aanpak en de vooropgestelde resultaatsverbintenissen haalbaar?

2° de deskundigheid en opgedane kennis van de promotor met betrekking tot het thema van de oproep (0 tot 15 punten)

Hebben de promotor en desgevallend de partner(s) kennis van en ervaring met het energithema en de drempels die kwetsbare gezinnen daarbij ervaren?

Worden projectmedewerkers met kennis van zaken en ervaring ingezet?

Hebben de promotor en desgevallend de partner(s), met gelijkaardige projecten naar de doelgroep, reeds resultaten geboekt?

3° de mate waarin de promotor via zijn huidige werking de doelgroep, vermeld in de oproep, bereikt en activeert (0 tot 30 punten)

Hebben de promotor en desgevallend de partner(s) een bestaande werking en concrete organisatiedoelstellingen naar de doelgroep van kwetsbare gezinnen / gezinnen in energiearmoede? Beschikken de promotor en desgevallend de partner(s) over communicatiestructuren naar de doelgroep (geschreven, digitaal, beeld) en wat is het bereik?

Wordt duidelijk aangetoond dat de promotor en desgevallend de partner(s) in staat zijn om een duidelijke impact bij de doelgroep te realiseren?

4° de gevraagde subsidie voor het energieconsulentenproject (0 tot 15 punten)

Hoe verhouden het gevraagde subsidiebedrag en de vooropgestelde impact bij de doelgroep zich ten opzichte van elkaar?

De minimumscore die behaald moet worden

De te behalen minimumscore voor een subsidieaanvraag bedraagt 60 op 100.

Informatie en contactpersonen

Op www.energiesparen.be/energieconsulenten vindt u naast deze oproep ook het aanvraagformulier (incl. bijlage 1 "projectbegroting").

Voor meer inlichtingen kan u terecht bij het Vlaams Energieagentschap.

- e-mail: energieconsulentenprojecten@vea.be
- telefonisch bij Roel Vermeiren: 02 553 46 25

Gezien om gevoegd te worden bij het ministerieel besluit houdende de organisatie van een oproep voor het indienen van voorstellen voor energieconsulentenprojecten.

Brussel,

de Vlaamse minister van Financiën, Begroting en Energie,

Bart TOMMELEIN